

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden**3490**

Vragen van het lid **Azarkan** (DENK) aan de Staatssecretaris van Financiën over *het bestaan van een geheime zwarte lijst van vermeende fraudeurs die veel mensen gedupeerd heeft* (ingezonden 4 maart 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Vijlbrief** (Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst) en van Staatssecretaris **Van Huffelen** (Financiën, Toeslagen en Douane) (ontvangen 10 juli 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 2156.

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de berichtgeving over een geheime zwarte lijst van vermeende fraudeurs die veel mensen gedupeerd heeft?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat in de Fraude Signalering Voorziening (FSV) 180.000 mensen staan, die volgens de Belastingdienst extra aandacht behoeven?

Antwoord 2

In de onderstaande tabel treft u de aantallen aan voor en na de schoning op 27 februari 2020.

	Personen	Rechtspersonen	Onbekend	Totaal
Vóór schoning	244.273	85.350	6	329.629
Na schoning	133.508	52.542	5	186.055
Verwijderd	110.765	32.808	1	143.574

Onbekend: identificatienummer is een niet uitgegeven nummer.

De registratie in FSV betekent niet per definitie dat er volgens de Belastingdienst extra aandacht nodig is. In het meegestuurde rapport van KPMG is aangegeven hoe de informatie uit FSV is gebruikt.

¹ NRC, 29 februari 2020 (<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/02/29/belastingdienst-werkte-jarenlang-met-dubieuze-zwarte-lijst-a3992207>)

Vraag 3

Klopt het dat deze zwarte lijst negentien jaar lang geheimgehouden is voor de Kamer?

Antwoord 3

Zoals toegelicht in het rapport van KPMG welke als bijlage bij de brief is meegezonden, is FSV een applicatie waarin de Belastingdienst onder meer risicosignalen registreert. Het bestaan van een administratie met signalen is niet expliciet gedeeld met uw Kamer. Zoals eerder aangegeven had de Belastingdienst de applicatie eerder moeten uitschakelen of aan moeten passen omdat deze niet aan de eisen uit de AVG voldeed.

Vraag 4

Kunt u uitsluiten dat er nog veel meer geheimgehouden wordt voor de Kamer? Wat wordt er nog meer geheimgehouden voor de Tweede Kamer?

Antwoord 4

Ons streven is om uw Kamer tijdig, transparant en zo volledig als mogelijk te informeren. Tegelijkertijd kunnen wij niet uitsluiten dat er in de toekomst nog zaken naar boven zullen komen. Als daar aanleiding toe is zullen wij uw Kamer daarover informeren.

Vraag 5

Klopt het dat de aantekeningen in FSV rijp en groen waren, variërend van veroordelingen door een rechter tot vage verdachtmakingen?

Antwoord 5

In de als bijlage meegezonden rapport van KPMG is het gebruik van FSV door de Belastingdienst beschreven.

Vraag 6

Klopt het dat de lijst negentien jaar lang geheimgehouden is voor de burgers?

Antwoord 6

De Belastingdienst heeft circa 900 applicaties die worden gebruikt bij de uitvoering van zijn taken. Zoals uitgelegd in de begeleidende brief is FSV een applicatie die wordt gebruikt in de toezichtsprocessen om onder andere signalen in te registeren die kunnen duiden op mogelijk fraude of niet compliant gedrag. Dit is niet actief bekend gemaakt. Dat is iets anders dan geheimgehouden voor burgers.

Vraag 7

Klopt het dus ook dat niemand zich heeft kunnen verweren tegen de plaatsing op deze lijst?

Antwoord 7

Een natuurlijk persoon of rechtspersoon die als gevolg van een mogelijk fraudesignaal in FSV wordt geregistreerd, kan tegen de registratie (feitelijke handeling) geen bezwaar aantekenen of in beroep gaan. Verweer is wel mogelijk op basis van vervolghandelingen. Zo kan een natuurlijk persoon de rechten uit de AVG gebruiken, zoals het recht op inzage of rectificatie van de persoonsgegevens. Ook kan iemand opkomen tegen een eventuele gecorrigeerde aangifte of de aangepaste toeslag. Daarbij kunnen de bestuursrechtelijke rechtsmiddelen als bezwaar en beroep worden ingezet.

Vraag 8

Op welke manier kunnen zij alsnog bezwaar maken?

Antwoord 8

Zie ons antwoord op vraag 7.

Vraag 9

Op welke manier gaat u inzage geven in de 180.000 mensen op de zwarte lijst in hun eigen dossier?

Antwoord 9

Het inzagerecht van de AVG is een belangrijk recht voor de burger. Op deze manier kan een burger controleren of de persoonsgegevens die worden verwerkt juist zijn. In de brief bij deze set antwoorden gaan wij uitgebreid in op de wijze waarop de inzageverzoeken behandeld worden.

Vraag 10

Op welke manier kunnen zij hun gegevens corrigeren of laten verwijderen?

Antwoord 10

Zie ons antwoord op vraag 7.

Vraag 11

Hoeveel mensen van de Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) 11-zaak en de naar schatting 9000 andere toeslaggedupeerden hebben ook last gehad van deze zwarte lijst?

Antwoord 11

Het betrokken zijn in een onderzoek dat is uitgevoerd door het Combiteam Aanpak Facilitators (verder: Combiteam) betekende niet automatisch een aantekening in FSV. Het kan wel voorgekomen zijn dat een burger zowel betrokken is geweest in een CAF zaak, als in een onderzoek van het fraude-team en om die reden in FSV geregistreerd was. Uit een controle op de backup van FSV van voor de schoning in februari 2020 blijkt dat van de 310 betrokkenen in de CAF-11 zaak 52 personen opgenomen zijn (geweest) in FSV.

Van de 9402 betrokkenen in overige CAF zaken zijn 2284 personen opgenomen (geweest) in FSV.

Er is sprake van overlap tussen betrokkenen in CAF-11 zaken en overige CAF-zaken wanneer personen in beide groepen voorkomen.

Vraag 12

Op basis van welke overwegingen is op 27 februari gestopt met het gebruiken van de zwarte lijst? Was dit een politieke beslissing, genomen door u?

Antwoord 12

Zie voor deze overwegingen de tijdlijn die wij met uw Kamer gedeeld hebben als bijlage van onze brief van 28 april². Het feit dat er gerede twijfels waren bij het naleven van de AVG in het proces van het verwerken van risicosignalen, heeft ons doen besluiten de applicatie die gebruikt wordt voor onder andere het registreren van die risicosignalen, te stoppen.

Vraag 13

Klopt het dat alle voorgaande staatssecretarissen op de hoogte zijn geweest van de zwarte lijst, maar deze voor de Kamer verzwegen hebben?

Antwoord 13

Nee dit klopt niet. De voorgaanden staatssecretarissen zijn, voor zover wij kunnen na kan gaan, niet op de hoogte geweest van de FSV applicatie.

Vraag 14

Wat vindt u van deze ontluisterende gang van zaken? Welke conclusies trekt u hieruit?

Antwoord 14

Wij zijn geschrokken van de bevindingen van KPMG bij FSV en ten aanzien van de naleving van de AVG bij een aantal andere applicaties en verwerkingsprocessen binnen de Belastingdienst. Deze uitkomsten over FSV lieten er niet om en bevestigen dat het besluit om FSV uit te schakelen een juist besluit is geweest. In de begeleidende brief gaan we hier verder op in.

² Kamerstuk 31 066, nr. 632.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Leijten (SP), ingezonden 4 maart 2020 (vraagnummer 2020Z04218) en van het lid Omtzigt (CDA), ingezonden 4 maart 2020 (vraagnummer 2020Z04221).